

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Diarienummer: KS 2025–1403

Yttrande

Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83), Ju2025/2024:13

Svenska kyrkan har granskat utredningens förslag utifrån Svenska kyrkans grundläggande människosyn, rätten till liv i värdighet, barnrättsperspektiv samt Sveriges internationella åtaganden att respektera och garantera mänskliga friheter och rättigheter i ett demokratiskt samhälle.

Svenska kyrkan instämmer i utredarens bedömning att ett nationellt tiggeriförbud inte bör införas. Ett nationellt tiggeriförbud vore en oproportionerlig och ineffektiv åtgärd i relation till det problem det adresserar.

Svenska kyrkan avstyrker det författningsförslag om ett nationellt förbud mot tiggeri som utredaren, i enlighet med direktivet, har presenterat. Eftersom Svenska kyrkan motsätter sig ett nationellt förbud i sig avstyrker Svenska kyrkan även det alternativa författningsförslag som läggs fram i det särskilda yttrandet.

En majoritet av de som tiggat i Sverige under det senaste decenniet har varit personer av huvudsakligen romsk härkomst från framför allt Rumänien och Bulgarien. Ett nationellt tiggeriförbud är ett sätt att förbjuda symptomen på ett komplext problem som bottnar i nutida och historisk diskriminering av romer i Europa och en politisk ovilja hos flera europeiska länder att gå till botten med de strukturer som gör att diskriminering kvarstår. Att allmänna tiggeriförbud riskerar att utgöra antiziganism och därmed brott mot Europakonventionens artikel 14 lyftes även av The European Roma Rights Centre i ett s.k [Third party intervention](#) till Europadomstolen 2021.

Medan ovanstående grupper har minskat kraftigt i Sverige de senaste åren identifierar betänkandet att förekomsten av tiggeri har ökat något för svenska medborgare med beroendeproblematik eller psykisk ohälsa samt tredjelandsmedborgare. Svenska kyrkan menar

att för samtliga dessa grupper är ett förbud mot att tigga även ett förbud för utblottade människor att uttrycka sin nöd och vädja om hjälp för sin överlevnad.

Som även betänkandet konstaterar, riskerar ett nationellt förbud att strida mot vissa delar av Europakonventionen: artikel 8 som skyddar privatlivet, artikel 10 som skyddar yttrandefriheten, samt artikel 14 som förbjuder diskriminering. Artikel 8 i Europakonventionen fastslår den enskildes rätt till sitt privatliv, och att ingen ska behöva utsättas för godtyckliga eller olagliga inskränkningar i sitt privatliv. I [Lacatus vs Switzerland 2021](#) fastslog Europadomstolen att ett allmänt förbud mot tiggeri hade brutit mot artikel 8. Ett allmänt tiggeriförbud riskerar i synnerhet att bryta mot Europakonventionen om det utformas så generellt att det inte är möjligt att ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, såsom personens utsatthet eller tiggeriets beskaffenhet.

Därutöver riskerar ett nationellt förbud mot tiggeri även att medföra att utnyttjandet av utsatta personer i annan exploateringsform än tiggeri ökar. Brottsoffer skulle rimligen undvika att anmäla att de är utsatta för människohandel om de samtidigt riskerar att själva betraktas som brottslingar för att de har tiggat. Därmed riskerar ett nationellt förbud även att bryta mot Sveriges skyldigheter att förebygga och utreda människohandel samt skydda brottsoffer, i enlighet med Europarådets konvention om bekämpande av människohandel och EU:s människohandelsdirektiv. Utifrån ett barnrättsperspektiv riskerar därmed ett generellt förbud mot tiggeri att göra det ännu svårare än idag att identifiera barn som offer för människohandel. Det riskerar också att bryta mot barnkonventionens artikel 2 (alla barns lika värde och rättigheter).

Avslutningsvis vill Svenska kyrkan även beklaga förfarandet att uppdra åt utredningar att lämna ett författningsförslag oavsett ställningstagande i sak. Det är en principiellt viktig fråga att utredningsdirektiv inte föregriper en oberoende bedömning.

Uppsala den dag som framgår av elektronisk signatur

Camilla Asp

Generalsekreterare

Karin Sarja

Avdelningschef